

Friskolenes Kontaktforum(FK)

Sekretariat i 2010: Norsk Montessoriforbund: nina@montessorinorge.no

Referat fra møte med Utdanningsdirektoratet 21. april 2010.

Tilstede fra privatskoleorganisasjonene:

Cathrine Nordlie og Svein Bøhn – Steinerskoleforbundet

Torgeir Flateby og Signe Sandsmark – KFF

Vilhelm Lae – Private Handelsskolers Landsforbund

Ingar Lae – NFFL

Nina Sundmark - Norsk Montessoriforbund

Tilstede fra Utdanningsdirektoratet:

Cathrine Børnes, Einar Simonsen Plather, Øystein Rovde, Magne H. Engebretsen, Trude Rime, Ruth Ytterstad, Laila Gaupset.

Referent:

Nina Sundmark

Neste møte:

13. oktober i Utdanningsdirektoratets lokaler i Schweigaardsgt. 15b.

Utdanningsdirektoratet (Udir) ønsket innledningsvis å informere om tilsyn knyttet til økonomi og om privatskoleprosjektet.

Økonomitilsyn:

Status: Udir er i gang med tilsyn på én skole. De ser bl. a på grunnlaget for tilskudd, innkreving av skolepenger, krav til regnskap, skolens anvendelse av skolepenger og tilskudd samt styrets ansvar.

Udir bruker samme metode som i øvrige tilsyn foretatt tidligere i vinter, med dokumentgjennomgang, skriftlig oppfølgingsrunde og stedlig tilsyn/ intervju. Det er ikke lagt opp til faste rutiner knyttet til om tilsynet skal gjøres stedlig eller ved intervju. Hvilken metode som benyttes varsles i åpningsbrevet til den enkelte skole.

Ingen nye tilsyn er planlagt i nærmeste fremtid, men det vurderes om private skoler vil også være med i høstens nasjonale tilsyn om det psykososiale miljøet i skolene.

Udir ønsker bedre kontroll med skolenes regnskap. Regnskapene sendes nå Fylkesmannen per 1. juni hvert år. Udir ønsker å få en endring slik at de mottar regnskapene direkte fra skolene. Udir ønsker å sjekke følgende i de offisielle regnskapene, årlig: At regnskapet er levert, eventuelle merknader til regnskapet fra revisor, forutsetninger for fortsatt drift.

Privatskoleprosjektet:

Elektronisk meldingssystem fra Fylkesmennene til Udir er i gang. Fylkesmennene rapporterer om mottatte tips fra publikum, klagesaker og lokale saker fra pressen knyttet til de private skolene. Udir vurderer sakene og iverksetter tilsyn der de mener det er nødvendig.

Retningslinjer for alle de forskjellige tilskuddsordningene: Saken er i departementet nå og slutføres snart. Dette vil gi bedre spesifisering i rapportering av elevtall og prognoser. Udirs avdeling i Molde har linjeansvaret for dette.

Godkjenning av skoleanlegg: Retningslinjer for Fylkesmannens godkjenning av skoleanlegg er ferdig. Retningslinjene er viktig for å få til en likebehandling i alle fylkene. Retningslinjene gir ingen endring i kommunenes ansvar. Udir vurderer i hvilken grad retningslinjene skal offentliggjøres.

Veiledning til søkeprosessen for nye skoler: Udir vil lage en ABC til søkeprosessen og knytte øvrig informasjon til det elektroniske søkeskjemaet. Dette skal ferdigstilles i juni.

Regionale samlinger i regi av Fylkesmannen/ Udir: Det legges opp til tre regioner; Øst-Norge, Midt- og Nord-Norge og Sør- og Vest-Norge. Målgruppen er, som før, skolens rektorer/ daglige ledere og styrelederne. Udir ønsker at det skal være faste tema på dagsorden og at samlingene i de tre regionene skal ha samme innhold.

Til sakslisten:

Sak 9/2010. Utdanningsdirektoratets hjemmesider.

Vi ønsker å gi en positiv tilbakemelding til Utdanningsdirektoratets oppgradering av siden som omhandler private skoler.

Sak 10/2010. Innkalling til styremøter til kommunal representant som ikke eksisterer.

I privatskoleloven heter det at noen grupper har møterett i styret, bl. a en representant fra vertskommunen eller eventuelt fylkeskommunen: I tilsyn legger Utdanningsdirektoratet opp til at disse skal innkalles også der det ikke er oppnevnt representanter. I mange tilfeller er ikke slik oppnevnt og ofte ønsker ikke kommuner og fylker å oppnevne slike. Vi har tolket dette slik at det er tilstrekkelig å ha sendt en formell henvendelse til kommunen/ fylkeskommunen om at de har rett til å utnevne, og be om at de utnevner dersom de vil benytte seg av denne retten. Dersom slik utnevning av representant skjer er saken klar, og lett å forholde seg til. Dersom kommunen/ fylkeskommunen skriftlig svarer at de ikke ønsker å utnevne representant, tolker vi det slik at skolene ikke har noen å sende innkalling, sakspapirer og referater til. Dersom kommunen/ fylkeskommunen ikke svarer på skolens henvendelse om utnevning retten er vi tilbøyelig til å tolke det som at de ikke ønsker å utnevne, og at skolen ikke har noen representant å forholde seg til. Vi tolker det altså slik at det ikke er hjemmel for å kreve at innkallinger og referater skal sendes til kommune/ fylkeskommune som sådan, men bare til representanten.

Vi opplever at en ordning med å sende masse dokumenter til postmottaket i en kommune/ fylkeskommune som ikke har noen "rette vedkommende" å videresende til er unødvendig byråkrati og opphoping i arkivene. Dette blir en offentlig sak og dette er ikke et krav i lovteksten.

Våre skoler ønsker å forholde seg til regelverket, men det har etter tilsyn oppstått usikkerhet omkring regelverket på dette området Hvorfor krever Utdanningsdirektoratet dokumentasjon på utsendt innkalling til kommune/ fylkeskommune? Hvor er dette hjemlet?

Poenget med representasjonsretten er at den skal være reell, jfr Psl § 5.1. Skolen har plikt til å opplyse kommunen om møtetider og innhold, selv om kommunene ikke har oppnevnt representant til skolens styre. Skolene kan ikke avtale seg bort fra dette. Udir mener dette kan løses på følgende

måte: Innkalling med saksliste sendes kommunens postmottak til hvert styremøte. Kommunen har da mulighet til å velge om de vil sende en representant i forhold til sakslisten og de må be om sakspapirer. Det er ikke nødvendig å sende sakspapirer eller møtereferater til passive kommuner.

Sak 11/2010. Rundskriv om inntak i private skoler.

Saken har lenge vært varslet og organisasjonene har hatt meninger om dette. Det har vært gitt signaler om at rundskrivet skal komme. Det har skapt forventninger. Hvorfor er det ikke kommet og når vil det eventuelt foreligge?

Ifølge Udir er rundskrivet er så og si ferdig. Det sendes ut snart og senest 5. mai 2010.

Sak 12/2010. Ekstra opplæringstid i videregående skoler.

Mangel på ekstra opplæringstid er særlig et problem for elevene i de private helsepedagogiske skolene. Ytterligere presisering av problemet kommer i møtet.

Saksmaterialet er oversendt Kunnskapsdepartementet for vurdering og behandling.

Sak 13/2010. 6A- skolenes overføring til "Kapittel 4-skoler".

Utdanningsdirektoratet bes orientere om dette saksområdet, inkludert forskriften som har vært til høring. Hva vil være saksbehandlingstiden for slike saker i Utdanningsdirektoratet?

NFFL foreslo i sin høringsuttalelse at det skal innføres ordning med to søknadsfrister per år, for eksempel 01.04. og 01.09. Vi mener dette er viktig fordi disse søknadene gjelder skoler utenfor de offentlige læreplanene. Det er ønskelig at disse søknadene behandles i to ledd, den økonomisk/ administrative "organisasjonsgodkjenningen" og den faglige "læreplangodkjenningen".

Udir har mottatt 15 hørings svar. Disse vil bli vurdert og oversendt Kunnskapsdepartementet (KD) innen 1. mai. KD foretar deretter en egen vurdering. Endringen vil tre i kraft 1. juli 2010.

Udir har merket seg at flere av høringsinstansene ønsker søknadsfrist to ganger årlig.

Udir har ikke mottatt noe formelt tilsagn fra KD om det er Udir som skal godkjenne, føre tilsyn osv. med "Kapittel 4-skolene".

Sak 14/2010. Midler til leksehjelp (høringsnotat).

Hvordan er de 758 kr per elev som skal gis til høsten utregnet? La oss få innsyn i regnemåten? Er det slik at KD har bestemt at satsen skal være flat per elev selv om små skoler ikke vil få nok inntekt til å gjennomføre 2 t/ uke endog om de slår sammen 1.- 4. klasse? Kan Utdanningsdirektoratet utdype noe om fordelingsnøkkelen knyttet til disse midlene?

Udirs avdeling i Molde er faginstans når det gjelder tilskudd. KD har utarbeidet retningslinjer. Udir Oslo har ikke hatt anledning til å sjekke ut detaljene med Udir Molde i denne saken og vil komme tilbake med ytterligere informasjon om fordelingen av disse midlene.

Sak 15/2010. Forståelsen av rundskrivet om fag- og timefordeling

F12-08, som er erstattet av Udir-8-2009. KFF og én KFF-skole har hatt dialog med Utdanningsdirektoratet om muligheten for en skole med godkjenning innen studiespesialisering til å velge andre programfag innenfor

utdanningsprogram for studiespesialisering, slik angitt i nevnte rundskriv. Denne skolen søker nå om godkjenning av idrettsfag selv om de kun skal bruke et programfag derfra i hvert av to videregående år. Dette gjorde de for å kunne nytte årets søknadsfrist. Saken nå handler om den generelle muligheten for skoler slik rundskrivet angir, til å kunne velge et eller to programfag fra andre utdanningsprogrammer innen studiespesialisering. Utdanningsdirektoratet svarte KFF generelt: "Det rundskrivet det vises til er bare relevant i den grad skolen har fått godkjent den aktuelle planen etter privatskoleloven § 2-3." Vi er svært usikre på om dette er en forståelse av rundskrivet som kan leses ut av rundskrivet selv, eller om denne forståelsen er kommet til i ettertid. Flere studieforberedende privatskoler innen allmennfag vil ha programfagtilbud innen breddeidrett, friluftsliv, musikk e. a., men de vil ikke nytte hele utdanningsprogrammet.

Hvordan er dette umulig ut fra rundskrivet? Vi ber om en forklaring.

Dersom svaret er det samme som det som er gitt til KFF tidligere, har vi følgende tillegsspørsmål: Hvilken fleksibilitet kan Utdanningsdirektoratet komme opp med for å komme intensjonen i rundskrivet i møte? Er det f. eks mulig å få til en enkel godkjenningsordning av enkelte spesifiserte programfag fra andre utdanningsprogram enn det/ de skolen er godkjent for?

Udir utdypet Psl § 2.3: Alle læreplaner skal være godkjente. Udir henviste til rundskriv Udir-8-2009 om tilbudsstrukturen i offentlig skole. Hvis en skole bruker lærerplaner fra andre utdanningsprogram enn de skolen har godkjent, må disse søkes godkjent. Udir vil nå åpne for muligheten til å søke om godkjenning for enkeltprogramfag utover det den enkelte skole tilbyr/ er godkjent for. Det er ikke behov for at skolene sender inn endrede budsjett og elevtall. Disse søknadene kan sendes Udir fortløpende. Udir vil, så langt det er mulig, forsøke å behandle sakene innimellom annet arbeid.

Sak 16/2010. Båtføreropplæring.

Noen private videregående skoler beliggende ved sjøen (muligens alle skoler), har fått henvendelse fra Sjøfartsdirektoratet om deres informasjonskampanje om nye regler om båtførerbeviset. De ber om at skolene informerer alle elever fra og med 14 år om nye regler. Og de oppfordrer alle skoler om å søke å bli testsenter, slik at elevene kan ta båtførerprøven elektronisk på skolen.

Kan private skoler ta på seg å gjennomføre båtføreropplæring for elevene og/ eller arrangere båtførerprøven? Kan skolen motta betaling for slike tjenester?

Kan det å være testsenter da ansees som "offentlig initiert" tiltak – som er lovlig for private skoler? Eller må det søkes om "annen virksomhet" (Psl § 2-2, første ledd)? Eller faller dette helt utenfor lovlig virksomhet?

Det at slik henvendelse kommer til skolene fra offentlige instanser gir ikke skolene blankofullmakt i forhold til å tilby slik opplæring. Dersom skoler skal tilby dette eller gi andre slike tilbud, må det være knyttet til gjeldende læreplaner eller godkjennes som eget fag med egen læreplan. Det gis ikke anledning til å ta betalt for et slikt tilbud innenfor skoletilbudet, men det kan vurderes som annen virksomhet, med mulighet for å arrangere prøver. Tilbudet må da gis utover skolens timeramme.

Sak 17/2010. Samarbeid med fylket om "småfag" i videregående skole.

Et fylke organiserer undervisningen i småfag (eksempelvis: ambulansefag og hudpleiefag) på en slik måte at undervisningen er lagt til to fylkeskommunale skoler. Alle elevene i fylket med slike fag må da møte opp på den ene av de to skolene for å få undervisning i det faget. All slik undervisning er lagt til én dag i uka.

Fagsamarbeidet i helse og sosialfag i fylket oppfordrer private skoler i fylket om å bli med på dette opplegget – fordi det er rasjonelt og tjenlig. Fagmiljøet på en av de private skolene ønsker det. Om dette skulle være en gevinst og skolen som sådan også ønsker det, hva skal da til for å kunne gjennomføre det? Kan en privat skole være med på et slikt opplegg, og kan den eventuelt betale (kjøpe) for plassene?

Udir ønsker å gi et skriftlig svar på dette spørsmålet for å kunne belyse alle sider av saken.

Sak 18/2010. Annen virksomhet knyttet til skolen

Skoler som søker nye eller utvidede godkjenninger må lage egne budsjett hvis de har SFO, internat, personalboliger og eventuelt annen virksomhet de har fått godkjent. Likedan skal det årlig være regnskaper for dette. Vi tror det er mulig å lese lov og økonomiforskrift slik at det ikke behøver å være egne budsjetter og regnskap for hver av disse. F. eks hvis en skole har noen personalboliger og internat bør disse kunne slås sammen. Særlig er dette aktuelt hvis skolen kun har en personalbolig eller to og en liten godkjent annen virksomhet.

Spørsmål: Er det en riktig lovforståelse å kunne slå dette sammen i et budsjett og regnskap, eventuelt særlig hvis virksomhetene er små? Eventuelt kan det slås sammen uansett?

All annen virksomhet må ha egne budsjetter/ regnskap. Udir vil legge ut et svar på dette spørsmålet på sine hjemmesider, under fanen Privatskoler og Ofte stilte spørsmål. Udir ber om at organisasjonene melder inn eventuelle andre spørsmål som bør besvares samme sted.

Sak 19/2010. Orientering om nye godkjente skoler og antall nye søkerskoler 2010.

Kontaktforumet ønsker en tilbakemelding på hvordan Utdanningsdirektoratet har opplevd prosessen med fjorårets søkerskoler. Er det noe vi som forbund bør være spesielt oppmerksomme på når søkerne tar kontakt med oss for råd og hjelp? Kan direktoratet si noe om årsakene til de avslagene som er gitt? Hvor mange søkerskoler er det i 2010?

13 skoler har fått godkjenning og åtte er avslått fra søkermassen i 2009. I år har Udir mottatt 37 skolesøknader i tillegg til 30 endringssøknader.

Udir oppfordrer søkere til å være pinlig nøyaktige i forhold til søknadsskjemaet og veiledningens krav til søknaden. Det er ofte feil i budsjettene, noen mangler dokumentasjon på egenkapital. For 6-A skoler er det ofte mangler i læreplanene eller at de ligner for mye på offentlige læreplaner. Noen søkere mangler synliggjorte mål. I noen tilfeller er søknad avslått på bakgrunn av kommunens syn i saken.

Udir behandler nå noen klager.

Det er ikke behov for orden- og inntaksreglement ved endingssøknader.

Vedrørende godkjenning av skoler. Det kreves nå særskilt driftsstillatelse fra Udir for å kunne starte opp. Vilkaene knyttes til lokaler og lærerkompetanse. Skolene må i tillegg sende inn bankkontonummer for statstilskuddet og navn på kontaktperson til GSI/ VIGO. Søkere må ha oppfylt disse kravene og oversendt informasjon til Udir innen 15. juni det året skolen skal starte opp. Udir ser gjerne at informasjon sendes inn fortløpende, dette gjelder særlig informasjon knyttet til lærerkompetansen. Dette skal behandles spesielt i Udir. Det er et mål at alt i denne prosessen skal skriftliggjøres.

Sak 20/2010. Eventuelt.

1. 20-dagersregelen for fravær - Udokumentert fravær, særlig i Vg1 og Vg2.
Stiller elever med mye udokumentert fravær på lik linje som andre når de søker om inntak på Vg 2 eller Vg 3?
Udir mener at skolene, ved oversøkning, bør kunne sette disse elevene bakerst i køen ved inntak til Vg 2 og Vg 3.

2. Nye datoer for møter høsten 2010:
  13. oktober i forbindelse med fremlegging av statsbudsjettet.
  7. desember.

Friskolenes Kontaktforum 29.04.10
Nina Sundmark/ referent.